

Стандарт вищої освіти: модель фахівця з інформаційної діяльності в суспільстві знань

Пелешин Андрій
Кафедра СКІД
НУ "Львівська політехніка"
Львів, Україна
andrii.m.peleshchyshyn@lpnu.ua

Вовк Наталія
Кафедра СКІД
НУ "Львівська політехніка"
Львів, Україна
gnatyska@gmail.com

The article presents an analysis of the project of Standard of higher education in the specialty 029 "Information, library and archival science" as a common entire platform for the three substantive education directions. The basic advantages of competence approach in the development of the Standard are proposed. Characteristics of future employability of graduates in information science are presented.

Ключові слова: Стандарт вищої освіти; «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»; інформаційні системи; працевлаштування; TUNING.

ВСТУП

Розвиток сучасного інформаційного суспільства різко кидає виклик вищій школі надавати не лише теоретичні знання, а й правильні навички їх практичного застосування. На задній план відходить сухий теоретичний зміст навчання. Необхідною умовою розвитку вищої освіти в Україні є реалізація реальних практичних фахових занять.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ СТАНДАРТУ

Новостворені спеціальності сучасного освітнього простору є генерацією старих навчальних програм, запитів сучасного інформаційного простору та нових сучасних методів навчання. Прикладний характер сучасної освіти повинен проявлятися не лише на самих заняттях, а й поза його межами. Вміння застосовувати набуті професійні знання та навички є якісним показником сучасної вищої освіти.

Так, на етапі розвитку та бурхливого впровадження інформаційних технологій в освітню програму перебуває спеціальність «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Для подальшого інтенсивного розвитку вказаної спеціальності розроблено новий Стандарт вищої освіти із спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

- 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- 2) перелік компетентностей випускника;
- 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 4) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти [5].

Стандарт базується на компетентнісному підході і поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING) [3, 6].

Розробники Стандарту зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» засобами зазначеного компетентісного підходу зробили спробу організувати *єдину цілісну платформу для трьох змістовних напрямків освіти*: інформаційної діяльності, бібліотечної справи та архівної справи.

Стандарт орієнтований на практичну діяльність і успішне працевлаштування. Зокрема, у ньому зазначені професії та професійні назви робіт згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) [4] та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) [2], на фахову підготовку з яких можуть бути спрямовані освітньо-професійні та освітньо-наукові програми за спеціальністю.

Викликом сьогодні є неготовність більшості бібліотек, архівів та інших державних установ реалізувати нові методи та засоби інформаційного забезпечення установ. Обрано ті професії, які на думку фахівців, найбільш притаманні спеціальності, адаптовані до закордонних професій та затребувані на ринку праці.

Також до Стандарту подано посади-професії, включені до рейтингу найпрестижніших, які пропонують роботодавці в реальному секторі. За даними сайту glassdoor.com до таких професій належать: Data scientist (спеціаліст з інформаційного аналізу), SEO manager (фахівець з позиціонування сайтів та пошукової оптимізації) Social Media Marketing Manager (фахівець з маркетингу в соціальних мережах), Recruiting coordinator (фахівець з рекрутингу та пошуку персоналу), Digital marketing manager (Менеджер з маркетингу в електронних медіа), Client manager (Менеджер роботи з клієнтами), Content manager (Контент-менеджер) [1].

Підготування фахівців за зазначеними у Стандарті професіями покликані внести вагомий внесок у постачання висококваліфікованих інформаційних фахівців на ринок праці та послуг.

Для цього у Стандарті запропоновані компетентності, набуття яких вимагатиме орієнтації вищої школи на сучасні технології та підходи. Для оволодіння необхідних фахових компетентностей Стандартом передбачено набуття вмінь застосовувати принципи проектування баз даних, інформаційних систем, соціальних та інших комп'ютерних мереж, електронних бібліотек та архівів.

ВИСНОВКИ

До основних переваг розробленого Стандарту варто віднести:

- чітка визначеність обсягу освітньої програми бакалавра на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 12 років – 240 кредитів ЄКТС, оскільки такий обсяг є оптимальним для засвоєння теоретичної і практичної підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня;
- визначеність атестації ступеня вищої освіти «Бакалавр» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи;
- обмеження щодо форм навчання за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» не визначено, оскільки набуття компетентностей, передбачених Стандартом, не вимагає створення спеціальних умов, що б створювало перешкоди для успішного опанування освітньої програми.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Glassdoor Job Research [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.glassdoor.com/index.htm>.
- [2] International Standard Classification of Occupations 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/index.htm>.
- [3] TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
- [4] Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433.
- [5] Про вищу освіту : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю.М.Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.